

PRVOUKA (1. – 3. ročník)

Charakteristika předmětu

Prvouka je zařazena v 1., 2. a 3. ročníku po 2 hodinách týdně. Výuka probíhá ve třídách, ale také v bezprostřední blízkosti školy - využíváme regionálních zdrojů jako je Prokopské a Dalejské údolí, dále pak ZOO, Botanickou zahradu, Národní muzeum a další pražská a mimopražská muzea, parky, zahrady, skanzeny apod.. Výuku realizujeme i prostřednictvím výukových programů, miniprojektů, výletů a exkurzí. Vedeme žáky k aktivnímu přístupu k ochraně životního prostředí. Největší důraz klademe na praktické poznání světa okolo nás, což umožňuje práce s přírodním materiálem, zkoumání vlastností látek a tematicky zaměřené výlety a exkurze.

Předmět prvouka je členěn do pěti tematických okruhů:

1.) Místo, kde žijeme, kde žáci poznávají nejbližší okolí, organizaci života v rodině, ve škole, obci, ve společnosti. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků, např. v dopravní výchově - seznamují se s pravidly silničního provozu i s důsledky, které doprava přináší. Různými činnostmi vytváříme v žácích kladný vztah k bydlišti, postupně rozvíjíme národní cítění.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- ☐ orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy
- ☐ popíše a zvládne cestu do školy
- ☐ uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy
- ☐
- ☐

2) Lidé kolem nás, kde si žáci postupně osvojují a upevňují zásady vhodného chování mezi lidmi, uvědomují si a uplatňují toleranci, pomoc, vzájemnou úctu. Seznamují se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provází lidské soužití. Celý tento okruh směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem občana demokratického státu.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- ☐ rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy
- ☐ dodržuje základní pravidla společenského chování
- ☐ při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně
- ☐ projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům
- ☐ pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti
- ☐

3.) Lidé a čas, kde se děti učí orientovat se v dějích a čase. Poznávají, jak se život a věci vyvíjí. Vychází se od nejznámějších událostí v rodině až po důležité okamžiky v historii země. Podstatou okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, přítomnost a budoucnost, o kulturní bohatství obce, celé země. Učí se vyhledávat informace z různých dostupných zdrojů, navštěvují kulturní památky, muzea, knihovnu,...

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- ☐ pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase
- ☐ zná rozvržení svých denních činností
- ☐ rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- ☐ poznává různé lidské činnosti

4.) Rozmanitost přírody, kde žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy. Poznávají rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Postupně si uvědomují nutnost zachování rovnováhy v přírodě a to, jak ji člověk může svou činností narušit. Prakticky poznává

okolní krajinu, sleduje počasí a proměny přírody. Učí se prakticky, v rámci svých možností, přírodu chránit a pozorovat a roztríd'ovat základní organismy a přírodniny.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- ☐ pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- ☐ pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat
- ☐ pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami
- ☐ provede jednoduchý pokus podle návodu
- ☐

5) Člověk a jeho zdraví, zde žáci poznávají především sebe jako živou bytost, která má své biologické funkce a potřeby. Seznamuje se s tím, co je pro člověka vhodné a nevhodné (denní režim, hygiena, výživa, mezilidské vztahy,...). Získává základní poučení o zdraví jako stavu bio-psycho-sociální rovnováhy života, nemocech, prevenci, poskytování 1. pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí. Postupně si uvědomuje, že každý člověk má odpovědnost za své zdraví i bezpečnost zdraví druhých a že je tedy důležitou hodnota v životě člověka.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- ☐ uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsahu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění
- ☐ pojmenuje hlavní části lidského těla
- ☐ rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných
- ☐ uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu
- ☐ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- ☐ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Specifické cíle vzdělávací oblasti:

- ☐ žák vyhledává informace z různých zdrojů a třídí je a propojuje
- ☐ žák se snaží identifikovat problém, aktivně přistupuje k řešení problémů
- ☐ žák se zapojuje do diskuse, rozšiřuje si slovní zásobu v osvojených tématech
- ☐ žák pracuje samostatně, ale zapojuje se také do týmové práce
- ☐ žák se orientuje v čase a prostoru
- ☐ žák vyjmenuje významná místa v okolí svého bydliště
- ☐ žák rozumí základnímu uspořádání společnosti, poznává a chápe rozdíly mezi lidmi
- ☐ žák si buduje kladný vztah k přírodě a její ochraně
- ☐ žák dodržuje a plní si své povinnosti ve škole i mimo ni a zná svá práva
- ☐ žák respektuje různorodost mezi žáky, na základě respektu a společně vytvořených nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití
- ☐ žák dbá na dodržování bezpečnostních pravidel, poznává a upevňuje preventivní chování, účelné rozhodování při různém ohrožení a mimořádných událostech.

Nejčastější formy výuky:

- ☐ Frontální výuka
- ☐ Práce ve dvojicích
- ☐ Skupinová práce
- ☐ Individuální práce
- ☐ Projektové vyučování
- ☐ Exkurze
- ☐ Vycházky do přírody

Metody používané při výuce:

- ☐ Práce s učebnicí
- ☐ Práce s pracovními listy
- ☐ Popis podle nástěnných obrazů
- ☐ Práce s kartičkami, obrázky, fotografiemi a dalšími pomůckami
- ☐ Hledání v atlasech a encyklopediích
- ☐ Zapojení smyslů při zkoumání živé přírody
- ☐ Vytváření nákrešů a tematických obrázků
- ☐ Sběr přírodnin a vytváření sbírek
- ☐ Pozorování a práce s texty v muzeích

1. ročník

VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY
☐ orientuje se ve škole, zná cestu do školy, své bydliště ☐ seznamuje se a dodržuje zásady bezpečného chování ve škole, dodržují je	- škola, blízké okolí - cesta do školy - bezpečnost - bydliště - riziková místa a situace	OSV: Rozšiřování slovní zásoby Citlivé smyslové vnímání Rozvoj kreativity Fyzická stránka člověka	Výtvarná výchova Hudební výchova Český jazyk

☐ poznává své spolužáky, učí se být tolerantní ☐ seznamuje se s tradicemi a svátky ☐ orientuje se v blízkých příbuzenských vztazích ☐ seznamuje se a dodržuje pravidla slušného chování	- rodina, spolužáci - Vánoce, Velikonoce - příbuzenské vztahy	Duševní a sociální život člověka VDO: Vztah k domovu, vlasti MKV: Rovnocennost všech etnických skupin a kultur ENV: Pochopení základních přírodních zákonitostí Vliv prostředí na vlastní zdraví MDV: Využívání médií k získávání informací	Matematika Tělesná výchova
☐ pojmenuje jednotlivé časové úseky ☐ poznává orientaci v čase ☐ denní režim ☐ učí se znát hodiny	- rok, roční období, měsíc, týden, den, části dne - hodiny dne (čas vstávání, obědu, večere aj.)		
☐ rozpozná nejznámější zvířata, rostliny ☐ pozoruje přírodu jednotlivých ročních období	- příroda jednotlivých ročních období - nejznámější rostliny, zvířata - sledujeme počasí		
☐ seznamuje se zásadami zdravého životního stylu ☐ objasní zásady os. hygieny ☐ určí části lidského těla ☐ zná čísla tísňového volání	- zdravá výživa - péče o zdraví, základy os. hygieny - naše tělo - nebezpečí a nástrahy - tísňové volání - krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru		

2. ročník

VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY
---------	-------	---------------------	--------------------------

☐ Rozumí pojmu domov ☐ zná členy rodiny a jejich vztahy ☐ rozumí rodinným svátkům ☐ chápe svoji úlohu v domácím společenstvu a rozumí svým povinnostem ☐ pomáhá s domácími pracemi a stará se o domácí zvířata ☐ rozlišuje rodinný dům a bytový dům s byty ☐ rozlišuje obec a město, zná rozdíly mezi nimi ☐ rozumí pojmu stát, vlast a hlavní město a ví, jak se jmenuje stát, v kterém žije ☐ pozná státní znaky ☐ osvojí si pravidla slušného chování ve společnosti a mimo ni ☐ pěstuje ohleduplnost k rozmanitostem a odlišnostem ostatních	- má vlast (ČR, Praha, st. znaky, památky) - domov a rodina - moje škola, třída, kamarádi	OSV: Rozšiřování slovní zásoby Sebepoznávání, seberegulace Citlivé smyslové vnímání Rozvoj kreativity Fyzická stránka člověka Duševní a sociální život člověka Spolupráce a komunikace v týmu VDO: Vztah k domovu, vlasti	Výtvarná výchova Hudební výchova Český jazyk Matematika Tělesná výchova
☐ Žák je zorientován ve školním prostředí ☐ ví, kdo je jeho třídní učitel a vychovatel ve školní družině ☐ zná vedení školy a ví, má představu o tom, kdo do školy patří a jak škola funguje ☐ orientuje se v budově školy, v jejích učebnách, rozumí rozvrhu hodin ☐ zná zásady slušného chování a umí udržovat pořádek	- škola - plán školy - učebny - personál školy - rozvrh hodin - dopravní prostředky - dopravní značky - bezpečnost	EGS: Evropa a svět kolem nás zajímá (zvyky, tradice evropských národů) MKV: Respektování zvláštností různých etnik (cizinci ve třídě, škole,...)	

☐ ví, jaké jsou školní potřeby a co se rozumí domácí přípravou ☐ chápe důležitost školní docházky ☐ zná cestu do školy, má přehled o dopravních prostředcích a některých dopravních značkách	- zásady slušného chování - škola a budoucí povolání	Rovnocennost všech etnických skupin a kultur ENV: Pochopení základních přírodních zákonitostí Vliv prostředí na vlastní zdraví MDV: Využívání médií k získávání informací	
☐ orientuje se v roce ☐ orientuje se v čase podle hodin ☐ orientuje se v pojmech - minulost, současnost, budoucnost ☐ rozlišuje pojem práce a volný čas	- náš rok (školní, kalendářní rok, délka měsíců, měsíce ročních období) - denní režim - zvyky, tradice, historie místa bydliště - hodiny, druhy hodin - lidské profese - možnosti trávení volného času		
☐ pozná a pojmenuje proměny přírody na podzim, v zimě, na jaře a v létě ☐ zná značky kalendáře přírody ☐ rozlišuje živočichy ve volné přírodě a u domů, hospodářská zvířata ☐ rozlišuje stavbu těla čtyřnohých zvířat a ptáků ☐ zná některé ptáky stálé a stěhovavé ☐ rozumí pojmům savci, ptáci a hmyz ☐ ví co je ovoce a co zelenina	- ovoce, zelenina, zemědělské plodiny a luštěniny - pokojové rostliny - zvířata domácí, hospodářská, volně žijící - ptáci stálí, stěhovaví - houby a jejich nebezpečí - stromy listnaté, jehličnaté - jarní, léčivé rostliny		

☐ rozlišuje druhy zeleniny a dělí ovoce podle plodů ☐ poznává další zemědělské plodiny a luštěniny ☐ rozlišuje stavbu rostliny rajčete, žita a ovocného stromu ☐ pozná základní pokojové rostliny ☐ poznává a zkoumá společenství ve vybraných lokalitách - pole, louka, les a vodní plochy ☐ chrání přírodu a pomáhá zvířatům v zimě	- ekosystémy a jejich charakteristika: - v lese - na poli - na louce - ve vodě a jejím okolí		
☐ prohlubuje elementární znalosti o lidském těle a jeho péči ☐ uplatňuje v rámci svých možností zásady zdravého životního stylu, zdravá výživa ☐ rozlišuje pojmy nemoc a úraz ☐ ví co je lékárnička a k čemu se používá ☐ orientuje se v chování při mimořádných situacích ☐ ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	- 5 lidských smyslů - lidské tělo, jeho popis a základní orgány - pojem kostra a svaly - péče o zdraví, chrup - vybavení lékárničky - prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních - druhy potravin - práce a odpočinek - sport a pohyb - chování v mimořádných situacích - přivolání pomoci v případě ohrožení zdraví – služby odborné pomoci, tísňové		

	volání (správný způsob volání)		
--	--------------------------------	--	--

3. ročník

VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY
☐ ví, co znamená pojem domov, obec nebo město a jeho části ☐ umí obojí rozlišit ☐ zná pojmy kultura, průmysl, doprava, obchod, vzdělání, cestovní ruch, zdravotnictví, sportoviště a dokáže uvést příklady ze svého bydliště ☐ orientuje se v blízkém okolí, určí světové strany ☐ rozliší umělé a přírodní prvky v krajině ☐ rozlišuje typy krajiny podle vzhledu ☐ orientuje se v přírodě a v okolí svého bydliště podle plánu nebo mapy	- život ve městě, vesnici - orientace v krajině - lidské výtvary a krajina kolem nás - kompas, mapa, plánec	OSV: Rozšiřování slovní zásoby Sebepoznávání, seberegulace Citlivé smyslové vnímání Rozvoj kreativity Fyzická stránka člověka Duševní a sociální život člověka Spolupráce a komunikace v týmu	Výtvarná výchova Český jazyk Matematika Tělesná výchova
☐ rozlišuje příbuzenské vztahy v rodině, role rod. příslušníků a vztahy mezi nimi ☐ projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	- rodina a soužití lidí - zaměstnání - lidské chování	VDO: Vztah k domovu, vlasti	

☐ chápe důležitost rodiny jako psychického i materiálního zázemí ☐ seznamuje se s problematikou neúplných rodin a náhradní rodinnou péčí ☐ poznává různá povolání ☐ seznamuje se s technickými vymoženostmi ovlivňující lidský život ☐ projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, toleruje jejich přednosti a nedostatky ☐ chápe nutnost pravidel pro soužití lidí	- dětské domovy - práce a odpočinek - sport a pohyb - pojem zákony - chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality - (rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům)	EGS: Evropa a svět kolem nás zajímá (zvyky, tradice evropských národů) MKV: Respektování zvláštností různých etnik (cizinci ve třídě, škole,...) Rovnocennost všech etnických skupin a kultur	
☐ rozlišuje živou a neživou přírodu ☐ chápe význam základních podmínek života ☐ ví, co jsou zdroje energie ☐ rozumí významu ochrany životního prostředí	- slunce - vzduch - voda - nerosty a horniny - půda - uhlí - ropa, zemní plyn		
☐ zná znaky živých organismů ☐ rozlišuje znaky rostlin, živočichů a hub ☐ všímá si rozdílů mezi organismy ☐ uvědomuje si význam potravních závislostí organismů pro rovnováhu v přírodě	- Živá příroda - – třídění rostlin, hub a živočichů - vztahy mezi organismy – potravní řetězec		ENV: Pochopení základních přírodních zákonitostí Vliv prostředí na vlastní zdraví MDV: Využívání médií k získávání informací

☐ poznává a zkoumá společenství ve vybraných lokalitách - pole, louka, les a vodní ploch	ekosystémy les, louka, pole, voda a její okolí		
☐ chápe člověka jako součást živé přírody ☐ rozumí pojmu zdravá výživa a vyvážená potrava ☐ seznamuje se s růstem a vývojem člověka ☐ rozlišuje části lidského těla ☐ chápe význam kostry, zná její části ☐ rozlišuje základní vnitřní orgány ☐ zná základní smysly ☐ chápe význam zdraví a péče o něj ☐ rozumí co je první pomoc a dokáže ošetřit lehká poranění ☐ rozezná nebezpečí různého charakteru ☐ využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času ☐ uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu ☐ jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	- 5 lidských smyslů - lidské tělo, jeho popis a základní orgány, stavba těla, základní funkce a projevy - pojem kostra a svaly - péče o zdraví, chrup - chování v mimořádných situacích, čísla tísňových volání - mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém - zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim		

	- dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě (bezpečnostní prvky)		
--	--	--	--